

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Efnahags- og skattanefnd
Austurstræti 8 - 10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 20. ágúst 2009

Efni: Frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 90/2009 um tekjuskatt, með síðari breytingum. Þskj. 320 – 166. mál.

Samtök atvinnulífsins (SA) hefur fengið til umsagnar ofangreint frumvarp og kom fulltrúi á fund efnahags- og skattanefndar Alþingis þann 17. ágúst sl. Þar sem boðað var til þess fundar með mjög skömmum fyrirvara gafst ekki ráðrúm til að senda inn skriflega umsögn fyrir fundinn.

Er hægt að kyrrsetja fjármagn sem flutt hefur verið úr landi?

Eins og rakið er í athugasemdum með ofangreindu frumvarpi er ástæða þess að það er nú lagt fram, að stjórnvöld verði að bregðast við því að frá Íslandi hafi átt sér stað milljarða fjármagnsflutningar inn á bankareikninga í þekktum skattaskjólum af hálfu forsvarsmanna fjármálafyrirtækja.

Ekki verður séð hvernig frumvarpið ef það verður að lögum getur náð því markmiði að ná til baka því fjármagni sem hugsanlega hafi verið flutt úr landi við hrun íslenska bankakerfisins. Kyrrsetning sem lögð er á af hálfu sýslumanns verður ekki framfylgt utan Íslands. Til að kyrrsetning nái markmiði sínu verður að tilgreina til hvaða eigna hún á að ná og t.d. til hvaða bankareikninga. Gerðarbeiðandi getur síðan látið þinglýsa kyrrsetningargerðinni á viðkomandi eignir svo og tilkynnt viðkomandi bankastofnun um kyrrsetninguna. Án slíkrar eftirfylgni hefur kyrrsetningin engin áhrif. Með kyrrsetningargerð samkvæmt frumvarpinu verður þannig ekki hægt að kyrrsetja fjármuni sem þegar hafa verið fluttir úr landi.

Skiptastjóri getur fylgt peningaslóðinni.

Ef til þess kemur að einstaklingur eða lögaðili verður dæmdur til greiðslu skatts og að hann í stað þess að greiða kröfuna fer fram á gjaldþrotaskipti skipar héraðsdómur skiptastjóra yfir þrotabúinu. Getur skiptastjóri skoðað millifærslur á fjármunum aftur í tímann og ef þörf krefur óskað eftir upplýsingum um millifærslur sem farið hafa fram í erlendum bönkum. Skiptastjóri getur þannig náð fjármunum aftur til landsins enda hefur hann allar sömu heimildir og aðilinn sjálfur til að fá upplýsingar og ráðstafa fjármunum hins gjaldþrota aðila. Reglur um bankaleynd ná því ekki til skiptastjórans. Í ljósi þessa má spyrja sig hvort sérstök nauðsyn sé á lagaákvæðum um kyrrsetningu vegna ótta við að fjármunir verði fluttir úr landi.

Skilyrði kyrrsetningar

Lög 31/1991 um kyrrsetningu, lögbann o.fl. hafa að geyma almennar reglur um kyrrsetningu eigna. Þar segir í 5. gr. að kyrrsetja megi eignir skuldara til fullnustu lögvarinnar kröfu um greiðslu peninga, ef henni verður ekki þegar fullnægt með aðför og sennilegt má telja, ef kyrrsetning fer ekki fram, að draga muni mjög úr líkindum til að fullnusta hennar takist eða að fullnusta verði verulegra örðugri. Þá segir einnig í 5. gr. að ekki sé það skilyrði kyrrsetningar, að gerðarbeiðandi leiði sönnur að réttmæti kröfu sinnar, en synja skal um kyrrsetningu ef ætla verði af fyrirliggjandi gögnum að hann eigi ekki þau réttindi sem hann hyggst tryggja.

Í frumvarpinu er mælt fyrir um að um framkvæmd og gildi kyrrsetningar skuli fara sem um kyrrsetningu fjármuna almennt sé að ræða, þó með tilteknum undantekningum. Óljóst er af þessu orðalagi hvort með þessu sé átt við að ákvæði 5. gr. laga 31/1991 um skilyrði fyrir kyrrsetningu verði að uppfylla. Væntanlega mun svo ekki vera, því að í 5. gr. laga 31/1991 eru skilyrði kyrrsetningar mun strangari en gert er ráð fyrir skv. frumvarpinu. Helsti munurinn felst í því að í lögum 31/1990 er gert ráð fyrir að til að hægt sé að grípa til kyrrsetningar verði til staðar að vera lögvarinn krafa en samkvæmt frumvarpinu er hægt að grípa til kyrrsetningar vegna væntanlegra skattkrafna. Á þessu tvennu er mikill munur. Þá er skv. 5. gr. einnig gerð sú krafa að eigandi kröfunnar verði að leggja fram gögn um að hann eigi þau réttindi sem hann hyggst tryggja – einhver lágmarks sönnunarfærsla fer því fram fyrir sýslumanni áður en að kyrrsetning er heimiluð. Í frumvarpinu er ekki gerð nein slík krafa. Í raun er því með frumvarpinu verið að veita heimild til kyrrsetningar fyrir kröfum sem ekki enn hafa orðið til og áður en nokkur skatransókn hefur farið fram.

Áhrif á gerðarþola

Kyrrsetning eigna er mjög íþyngjandi aðgerð fyrir gerðarþola. Með henni er viðkomandi í raun sviptur yfirráðarétti yfir eignum sínum. Ljóst er að kyrrsetning hefur þannig áhrif á veðhæfni gerðarþola og láns hæfni hans og gæti þannig jafnvel ein og sér valdið því að gerðarþoli gæti ekki haldið áfram rekstri og yrði gjaldþrota.

Í þessu ljósi verður að gera þær kröfur að kyrrsetning fari einungis fram vegna lögvarinna krafa sem hvíla sannanlega á gerðarþola en ekki að kyrrsetning geti farið fram vegna „væntanlegra skattkrafna“ sem í raun eru ekki til. Meðferð rannsóknar á skattamálum getur tekið fleiri ár og í frumvarpinu eru engin tímamörk á því hversu lengi kyrrsetning geti staðið. Er því ljóst að gerðarþoli getur átt það á hættu að eignir hans séu kyrrsettar í fleiri ár vegna krafna sem enn eru óljósar og í rannsókn. Má leiða líkur að því að slíkt brjóti í bága við eignarréttarvernd stjórnarskrárinnar.

Bann við ráðstöfun eigna

Í 3. gr. frumvarpsins er mælt fyrir um að tollstjóri geti krafist þess að skattaðili leggi fram fullnægjandi tryggingar en ella sé skattaðila óheimilt að ráðstafa eignum sínum með sölu þeirra, veðsetningu eða öðrum löggæringum. Þetta úræði er nýmæli og á sér ekki fordæmi í íslensku fullnusturéttarfari. Verður ekki séð að í raun sé þetta

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

frábrugðið kyrrsetningu enda hefur það sömu áhrif á gerðarþola og vísast því til þess sem rakið hefur verið hér að ofan um kyrrsetningu.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Guðrún Björk Bjarnadóttir hdl.

